

Dane finansowe > Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok 2014 > Dodatkowe informacje i objaśnienia
> 18. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe aktywa

18. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe aktywa

w tysiącach złotych	Nota	31 grudnia 2014	31 grudnia 2013 (dane przekształcone)	1 stycznia 2013 (dane przekształcone)
Aktywa finansowe				
Długoterminowe aktywa finansowe				
Pozostałe aktywa finansowe:	31.1	71.102	194.002	86.435
<i>Należności z tytułu kaucji</i>		20.631	23.089	28.555
<i>Należności z tytułu leasingu finansowego</i>	18.2	9.111	8.061	6.180
<i>Udziały</i>		9.752	9.746	9.756
<i>Fundusz likwidacji zakładu górniczego ⁽¹⁾</i>	32.4.1	30.911	29.866	27.481
<i>Depozyty zabezpieczające</i>	32.4.1	-	11.029	11.163
<i>Środki pieniężne zablokowane na rachunkach bankowych</i>	32.3.1; 32.4.1	-	110.379	-
<i>Pozostałe należności</i>		697	1.832	3.300
Razem		71.102	194.002	86.435
Krótkoterminowe aktywa finansowe				
Należności z tytułu dostaw i usług	31.1	1.406.501	1.591.649	1.625.715
<i>- w tym od jednostek powiązanych</i>	36.1	23.318	16.670	5.014
Pozostałe aktywa finansowe:	31.1	1.260.931	197.631	172.787
<i>Należności z tytułu kaucji</i>		10.085	23.089	10.483
<i>Lokaty</i>	32.4.1	31.432	29.593	122.501
<i>Środki pieniężne zablokowane na rachunkach bankowych</i>	32.3.1; 32.4.1	179.377	103.559	18.320
<i>Korekta rozliczenia pro&contra nabycia aktywów Heimdal</i>	6.1	-	12.323	-
<i>Rozliczenia z tytułu wspólnych działań (złoża norweskie) ⁽²⁾</i>		26.100	-	-
<i>Należności inwestycyjne</i>		86	13.144	2.457
<i>Depozyty zabezpieczające związane z korzystaniem z systemu dystrybucji i przesyłu paliwa gazowego</i>		7.342	-	-
<i>Środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania - emisja akcji</i>		996.939	-	-
<i>Pozostałe należności</i>		9.570	15.923	19.026
Razem		2.667.432	1.789.280	1.798.502
Razem aktywa finansowe		2.738.534	1.983.282	1.884.937
Aktywa niefinansowe				
Długoterminowe aktywa niefinansowe				
Przedpłaty na leasing lokomotyw		-	6.663	8.990
Prowizje związane z finansowaniem projektu BB		23.839	-	-
Pozostałe		12.347	10.316	11.807
Razem		36.186	16.979	20.797
Krótkoterminowe aktywa niefinansowe				

Należności z tytułu podatku od towarów i usług (VAT)	71.262	51.895	165.152
Pozostałe należności budżetowe inne niż podatek dochodowy	178	632	2.114
Ubezpieczenia majątkowe i inne	16.729	4.522	5.704
Przedpłaty na leasing lokomotyw	2.336	2.336	2.336
Rozliczenia z tytułu wspólnych działań (złoża norweskie) ⁽²⁾	357	27.158	41.756
Akcyza od przesunięć międzymagazynowych	36.661	27.237	29.678
Zaliczki na dostawy i usługi	9.457	9.503	7.523
Pozostałe	21.123	16.157	7.350
Razem	158.103	139.440	261.613
Razem aktywa niefinansowe	194.289	156.419	282.410
Razem	2.932.823	2.139.701	2.167.347
w tym:			
część długoterminowa	107.288	210.981	107.232
część krótkoterminowa:	2.825.535	1.928.720	2.060.115
- z tytułu dostaw i usług	1.406.501	1.591.649	1.625.715
- pozostałe	1.419.034	337.071	434.400

(1) Środki pieniężne gromadzone na koncie bankowym Funduszu likwidacji zakładu górniczego (tworzonego zgodnie z ustawą z dnia 4 lutego 1994 roku - Prawo Geologiczne i Górnicze oraz Rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 24 czerwca 2002 roku) w celu pokrycia przyszłych kosztów likwidacji kopalń ropy naftowej, patrz nota 30.1 pozycja *Fundusz likwidacji zakładu górniczego Morze Bałtyckie*.

(2) Należności spółki LOTOS Exploration and Production Norge AS (GK LOTOS Petrobaltic S.A., segment wydobywczy) z tytułu wzajemnych rozliczeń pomiędzy operatorem a uczestnikami konsorcjum na poszczególnych złożach norweskich. Informacje na temat udziału i statusu Grupy w ramach wspólnych działań w Norwegii przedstawiono w nocie 13 do skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok 2013 (patrz „Informacja dotycząca nabycia udziałów w norweskich koncesjach wydobywczych i poszukiwawczych – Heimdal”).

Na dzień 31 grudnia 2014 roku oraz 31 grudnia 2013 roku na pozycję Lokaty składały się lokaty Jednostki Dominującej zakładane na zabezpieczenie spłaty odsetek od kredytów zaciągniętych na finansowanie inwestycji w ramach „Programu 10+” oraz na refinansowanie i finansowanie zapasów, o których mowa w nocie 27.1.

Na dzień 31 grudnia 2014 roku na pozycję *Środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania - emisja akcji* składały się środki pieniężne z emisji akcji serii D Grupy LOTOS S.A. ulokowane na wydzielonym rachunku bankowym Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych S.A. (patrz nota 21 <<http://raportroczny.lotos.pl/pl/dane-finansowe/skonsolidowane-sprawozdanie-finansowe-za-rok-2014/dodatkowe-informacje-i-objasnienia/21.-kapital-podstawowy>>), do dnia rejestracji podwyższenia kapitału (patrz nota 37 <<http://raportroczny.lotos.pl/pl/dane-finansowe/skonsolidowane-sprawozdanie-finansowe-za-rok-2014/dodatkowe-informacje-i-objasnienia/37.-istotne-zdarzenia-nastepujace-po-dniu-konczacym-okres-sprawozdawczy>>). Cele emisji akcji serii D zostały przedstawione w Prospekcie Emisyjnym opublikowanym dnia 13 listopada 2014 roku i obejmowały wybudowanie instalacji opóźnionego koksowania (tzw. Projekt EFRA) oraz zagospodarowanie złóż gazowych B-4 i B-6.

Na dzień 31 grudnia 2014 roku w pozycji *Środki pieniężne zablokowane na rachunkach bankowych* wykazano środki pieniężne ulokowane na wyodrębnionym rachunku escrow w wyniku zawarcia porozumienia między stronami zaangażowanymi w realizację projektu YME w Norwegii (porozumienie szerzej opisano w nocie 35.1, patrz też nota 30.1 i nota 13 <<http://raportroczny.lotos.pl/pl/dane-finansowe/skonsolidowane-sprawozdanie-finansowe-za-rok-2014/dodatkowe-informacje-i-objasnienia/13.-rzeczowe-aktywa-trwale>>). Łączna kwota zablokowanych środków pieniężnych o których mowa powyżej na dzień 31 grudnia 2014 roku wynosiła 179.377 tys. zł (31 grudnia 2013: 213.938 tys. zł).

Na dzień 31 grudnia 2013 roku na pozycję *Należności inwestycyjne* składały się głównie należności spółki LOTOS Exploration and Production Norge AS z tytułu sprzedaży urządzenia wiertniczego oraz należności spółki LOTOS Asphalt Sp. z o.o. z tytułu sprzedaży aktywów związanych z Zakładem Materiałów Hydroizolacyjnych w Jaśle. W 2014 roku należności Lotos Asphalt Sp. z o.o. zostały uregulowane. Wpływy pieniężne z tytułu tej transakcji zostały wykazane w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych z działalności inwestycyjnej w pozycji *Sprzedaż zorganizowanej części przedsiębiorstwa*.

Okres spłaty należności z tytułu dostaw i usług związany z normalnym tokiem sprzedaży wynosi 7 - 35 dni.

Na dzień 31 grudnia 2014 roku na należnościach ustanowiono cesję z tytułu zabezpieczenia zobowiązań Grupy w wysokości 31.676 tys. zł (31 grudnia 2013: 3.156 tys. zł).

Charakterystyka instrumentów finansowych została zaprezentowana w nocie 7.23. Cele oraz zasady zarządzania ryzykiem finansowym opisano w nocie 32 <<http://raportroczny.lotos.pl/pl/dane-finansowe/skonsolidowane-sprawozdanie-finansowe-za-rok-2014/dodatkowe-informacje-i-objasnienia/32.-cele-i-zasady-zarzadzania-ryzykiem-finansowym>> .

Analiza wrażliwości aktywów finansowych na ryzyko rynkowe związane ze zmianami kursów walut została przedstawiona w nocie 32.3.1.

Analiza wrażliwości aktywów finansowych na ryzyko rynkowe związane ze zmianami stóp procentowych została przedstawiona w nocie 32.4.1.

Maksymalna ekspozycja na ryzyko kredytowe aktywów finansowych została przedstawiona w nocie 32.6.

18.1 Zmiana stanu odpisów aktualizujących wartość należności

w tysiącach złotych	za rok zakończony 31 grudnia 2014	za rok zakończony 31 grudnia 2013
Stan na początek okresu	175.293	177.152
Utworzenie	18.077	11.955
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	12	34
Wykorzystanie	(11.222)	(10.974)
Dekonsolidacja (LOTOS Tank Sp. z o.o.) ⁽¹⁾	-	(735)
Rozwiązanie	(4.604)	(2.141)
Pozostałe	138 ⁽²⁾	2
Stan na koniec okresu	177.694	175.293

⁽¹⁾ W listopadzie 2013 roku Grupa sprzedała 50% udziałów spółki LOTOS - Air BP Polska Sp. z o.o. (dawniej *LOTOS Tank Sp. z o.o.*) na rzecz podmiotu zewnętrznego).

⁽²⁾ Dodatkowe kwoty zasądzone w toku postępowania sądowego.

Utworzenie i rozwiązanie odpisów aktualizujących wartość należności prezentowane jest w pozostałej działalności operacyjnej w zakresie należności głównych oraz w działalności finansowej w zakresie odsetek za nieterminową płatność. W sprawozdaniu z całkowitych dochodów odpisy z tytułu utraty wartości należności i ich odwrócenie prezentowane są przez Grupę jednostronnie (netto) w pozycjach: Pozostałe przychody/koszty operacyjne (zgodnie z przyjętą polityką rachunkowości Grupa dokonuje kompensaty odpowiadających sobie tytułów pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych stosując regulacje MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych” pkt. 34 i pkt. 35).

Na pozycję *Utworzenie* składa się kwota 15.928 tys. zł dotycząca należności głównych (w 2013 roku: 9.584 tys. zł) oraz kwota 2.149 tys. zł dotycząca odsetek (w 2013 roku: 2.371 tys. zł).

Na pozycję *Rozwiązanie* składa się kwota 2.850 tys. zł dotycząca należności głównych (w roku 2013: 1.279 tys. zł) oraz kwota 1.754 tys. zł dotycząca odsetek (w 2013 roku: 862 tys. zł).

W roku 2014 utworzenie i rozwiązanie odpisu z tytułu utraty wartości należności głównych Grupa ujęła w pozostałych kosztach operacyjnych w kwocie 13.078 tys. zł, na którą składały się kwoty: 15.928 tys. zł z tytułu utworzenia odpisu oraz 2.850 tys. zł z tytułu odwrócenia odpisu (patrz nota 9.4).

W roku 2013 utworzenie i rozwiązanie odpisu z tytułu utraty wartości należności głównych Grupa ujęła w pozostałych kosztach operacyjnych w kwocie 6.012 tys. zł, na którą składały się kwoty: 7.291 tys. zł z tytułu utworzenia odpisu oraz 1.279 tys. zł z tytułu odwrócenia odpisu (patrz nota 9.4). Ponadto w roku 2013 Grupa skompensowała utworzony odpis z tytułu utraty wartości należności głównych w kwocie 2.293 tys. zł z odpowiadającymi pozycjami wynikowymi w ramach pozostałej działalności operacyjnej.

Analiza wiekowania należności przeterminowanych nieobjętych odpisem aktualizującym przedstawia się następująco:

w tysiącach złotych	31 grudnia 2014	31 grudnia 2013
Do 1 miesiąca	41.973	47.503
Od 1 do 3 miesięcy	5.752	8.051
Od 3 do 6 miesięcy	956	5.694
Od 6 miesięcy do 1 roku	385	4.948
Powyżej 1 roku	24	6.341
Razem	49.090	72.537

Należności przeterminowane nie zostały objęte odpisem aktualizującym ponieważ podlegają one zabezpieczeniu przed ryzykiem kredytowym w postaci hipoteki, zastawu, ubezpieczenia, gwarancji bankowej lub poręczenia.

Na dzień 31 grudnia 2014 roku i 31 grudnia 2013 roku udział należności z tytułu dostaw i usług pięciu największych odbiorców Grupy na koniec okresu sprawozdawczego wynosił odpowiednio 25% i 27% salda tych należności ogółem (indywidualnie od 2% do 12%). W ocenie Grupy, w odniesieniu do należności z tytułu dostaw i usług, z wyjątkiem należności od ww. odbiorców, nie występuje istotna koncentracja ryzyka kredytowego. Maksymalna ekspozycja Grupy na ryzyko kredytowe na dzień kończący okres sprawozdawczy jest najlepiej reprezentowana przez wartość księgową tych instrumentów.

18.2 Należności z tytułu leasingu finansowego

Grupa opracowała i wdrożyła System Partnerstwa Handlowego „Rodzina LOTOS”, który określa sposób prowadzenia stacji paliw. Grupa zawarła

umowy partnerstwa handlowego z podmiotami, nazywanymi Partnerami, prowadzącymi stacje paliw na własne ryzyko i rachunek. Należności z tytułu umów partnerskich dotyczą nakładów poniesionych na wizualizację na stacjach paliw, które zostały oddane do użytkowania na podstawie umów zawieranych na okres 5–10 lat.

w tysiącach złotych	Minimalne opłaty leasingowe		Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych	
	31 grudnia 2014	31 grudnia 2013	31 grudnia 2014	31 grudnia 2013
Nie dłużej niż jeden rok ⁽¹⁾	4.429	3.437	4.394	3.406
Od 1 roku do 5 lat	8.951	7.604	8.881	7.534
Powyżej 5 lat	232	532	230	527
Razem	13.612	11.573	13.505	11.467
Minus niezrealizowane przychody finansowe	(107)	(106)	-	-
Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych	13.505	11.467	13.505	11.467
<i>w tym:</i>				
część długoterminowa			9.111	8.061
część krótkoterminowa			4.394	3.406

⁽¹⁾ Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych wykazana jest w pozycji *Należności z tytułu dostaw i usług*.

Dodatkowe informacje i objaśnienia do skonsolidowanego sprawozdania finansowego stanowią jego integralną część